

Sikkerhedsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11-09-2018

Revisionsdato: 18-10-2018
Version: 2.3.0**PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden****1.1. Produktidentifikator****Handelsnavn:** LIP Vandskuringsmørtel (grå)**1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes****Anbefalede anvendelser:** Vandskuringsmørtel.
For nærmere specifikation se tekniske datablade.**1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet****Leverandør****Firma:** Lip Bygningsartikler A/S**Adresse:** Industrivej 16**Post nr.:** 5580**By:** Nørre Åby**Land:** DANMARK**Telefon:** +45 64421330**Fax:** +45 64423408**1.4. Nødtelefon**

82 12 12 12 (Giftlinjen)

PUNKT 2: Fareidentifikation**2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen****CLP-klassificering:** Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318**Væsentligste skadevirkninger:** Forårsager hudirritation. Forårsager alvorlig øjenskade. Irriterer øjnene kraftigt med rødme og forøget tåreproduktion. Kan give alvorlig øjenskade. Virker ætsende i opblandet form. Produktet indeholder stoffer, der mistænkes for at være kræftfremkaldende.**2.2. Mærkningselementer****Piktogrammer****Signalord:** Fare**Indeholder****Stof:** Portland cement**Unik Formular Identifikation (UFI):** YH20-308M-W00M-16GG**H-sætninger**

Sikkerhedsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11-09-2018

 Revisionsdato: 18-10-2018
 Version: 2.3.0

H315 Forårsager hudirritation.
 H318 Forårsager alvorlig øjenskade.

P-sætninger

P102 Opbevares utilgængeligt for børn.
 P271 Brug kun udendørs eller i et rum med god udluftning.
 P280 Bær beskyttelsehandsker/øjenskytelse/ansigtsbeskyttelse.
 P305+351+338 VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.
 P310 Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.
 P501 Indholdet/beholderen bortskaffes i overensstemmelse med lokale regler.

Supplerende oplysninger

Indeholder et reduktionsmiddel, som reducerer opløseligt chrom VI. Reduktionsmidlet er aktivt ved tør opbevaring i 12 mdr. efter angivet emballeringsdato. Ved opbevaring under fugtige forhold, f.eks byggepladser, vil chromatneutraliseringen aftage. Anbrudt emballage lukkes tæt efter brug, og bør anvendes snarest derefter.

2.3. Andre farer

Produktet indeholder ikke PBT eller vPvB stoffer.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2 Blandinger

Stof	CAS Nr	EC-nr	REACH-registreringsnr.	Koncentration	Bemærkninger	CLP-klassificering
Portland cement	65997-15-1	266-043-4		< 15%		Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 STOT SE 3;H335
Calciumhydroxid	1305-62-0	215-137-3	01-2119475151-45	0 - 5%		Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 STOT SE 3;H335

Se punkt 16 for ordlyd af H-sætninger.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Indånding: Søg frisk luft, skyl munden med vand og puds næsen grundigt. Søg læge ved vedvarende ubehag.

Indtagelse: Skyl munden grundigt og drik 1-2 glas vand i små slurke. Fremkald ikke opkastning. Søg omgående læge.

Hudkontakt: Fjern forurenede tøj. Vask huden længe og grundigt med vand. Søg læge ved vedvarende ubehag.

Øjenkontakt: Spil øjet godt op, fjern eventuelle kontaktlinser og skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) og søg omgående læge. Fortsæt skylningen til lægen overtager behandlingen.

Generelt: Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatablad eller etiket.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Virker irriterende på huden - kan medføre rødme. Virker ætsende i opblandet form. Øjenkontakt kan fremkalde dybe ætsninger, smerter, tåreflåd og krampe i øjenlågene. Risiko for alvorlig øjenskade med synstab. Produktet indeholder stoffer, der mistænkes for at være kræftfremkaldende. Indånding af støv kan virke irriterende på de øvre luftveje.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Behandl symptomer. Ingen særlig, øjeblikkelig behandling er nødvendig.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

Sikkerhedsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11-09-2018

Revisionsdato: 18-10-2018
Version: 2.3.0

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler: Produktet er ikke umiddelbart antændeligt. Slukningsmidler vælges ud fra den omgivende brand.

Uegnede slukningsmidler: Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Produktet er ikke umiddelbart antændeligt. Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Anvend luftforsynet åndedrætsværn og kemisk beskyttelsesdragt, hvis personlig (tæt) kontakt er sandsynlig. Hvis det kan gøres uden fare, fjernes beholdere fra det brandtruede område. Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

For ikke-indsatspersonel: Stå i vindsiden/hold afstand til kilden. Brug handsker. Ved utilstrækkelig ventilation skal der anvendes åndedrætsværn. Brug beskyttelsesbriller.

For indsatspersonel: Udover ovenstående: Kemikalieindsatsdragt svarende til EN 943-2 anbefales.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Spild må ikke udledes til kloak og/eller overfladevand.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Spild opfejes/opsamles til evt. genbrug eller overføres til egnede affaldsbeholdere. Mindre spild tørres op med en fugtig klud.

6.4. Henvisning til andre punkter

Se punkt 8 for værnemiddeltpe. Se punkt 13 for bortskaffelse.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Arbejdet skal foregå under effektiv procesventilation (f.eks punktudsugning eller lokaludsugning). Der skal være adgang til rindende vand og øjenskyller. Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde. Arbejde med produktet er omfattet af Arbejdstilsynets bekendtgørelse om arbejde med kodenummererede produkter ved anvendelse til bygningsarbejde. Der må ikke ryges, spises eller drikkes i arbejdslokalet, ligesom opbevaring af tobak, mad og drikkevarer ikke må finde sted. Personlige værnemidler skal opbevares adskilt fra andet tøj. Personlige værnemidler må ikke bæres under spisepauser. Der kan være yderligere krav om særskilte opbevaringssteder til henholdsvis arbejdstøjet, herunder personlige værnemidler, og det normale tøj.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevares forsvarligt, utilgængeligt for børn og ikke sammen med levnedsmidler, foderstoffer, lægemidler o.lign. Skal opbevares tørt og køligt.

7.3. Særlige anvendelser

Ingen.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Sikkerhedsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11-09-2018

 Revisionsdato: 18-10-2018
 Version: 2.3.0

Grænseværdi

Stofnavn	Periode	ppm	mg/m ³	Fiber/cm ³	Bemærkninger	Anmærkninger
Calciumhydroxid	-		5			E
Kvarts, ikke respirabel	-		0,3			
Titandioxid	-		6		Beregnet som Ti.	K
Mineralsk støv, inert	8h		10			
Mineralsk støv, inert	8h		5		Respirabelt.	

E = Betyder at stoffet har en EF-grænseværdi

K = Betyder at stoffet er optaget på listen over stoffer der anses for at være kræftfremkaldende.

Målingsmetoder: Overholdelse af de angivne grænseværdier kan kontrolleres ved arbejdshygiejniske målinger.

Retsgrundlag: Bekendtgørelse om grænseværdier for stoffer og materialer nr. 655/2018. At-vejledning C.0.1 om grænseværdier for stoffer og materialer, August 2007.

PNEC

Calciumhydroxid, cas-no 1305-62-0				
Eksposering	Værdi	Vurderingsfaktor	Ekstrapolationsmetode	Bemærk
PNEC aqua (ferskvand)	0,49 mg/l			
PNEC aqua (havvand)	0,32 mg/l			
PNEC jord	1080 mg/kg			
PNEC STP (spildevandsbehandling anlæg)	3 mg/l			

DNEL- arbejdere

Calciumhydroxid, cas-no 1305-62-0					
Eksposering	Værdi	Vurderingsfaktor	Dosisdeskriptor	Vigtigste effektparameter	Bemærk
Inhalation DNEL (akut - /korttidseksposering - lokale virkninger)	4 mg/m ³				
Inhalation DNEL (langtidseksposering - lokale virkninger)	1 mg/m ³				

8.2. Eksposeringskontrol

Egnede foranstaltninger til eksposeringskontrol: Brug værnemidler som angivet nedenfor.

Personlige værnemidler, øje-/ansigtsbeskyttelse: Brug beskyttelsesbriller eller ansigtsskærm. Øjenværn skal følge EN 166.

Personlige værnemidler, hudbeskyttelse: Brug beskyttelseshandsker af plast eller gummi Gennembrudstiden er ikke bestemt for produktet. Skift handsker ofte. Handsker skal følge EN 374. Brug overtræksdragt.

Personlige værnemidler, åndedrætsværn: Brug åndedrætsværn med P2 filter ved utilstrækkelig ventilation. Åndedrætsværn skal følge en af følgende standarder: EN 136/140/145.

Miljøeksposeringskontrol: Det skal sikres at lokale regler for udledning overholdes.

Sikkerhedsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11-09-2018

 Revisionsdato: 18-10-2018
 Version: 2.3.0

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Parameter	Værdi/enhed
Produktets tilstand	Pulver
Farve	Grå
Lugt	Ingen data
Opløselighed	Blandbart med følgende: Vand.
Eksplorative egenskaber	Ingen data
Oxiderende egenskaber	Ingen data

Parameter	Værdi/enhed	Bemærkninger
pH i opløsning	11 - 13	
pH koncentrat	Ingen data	
Smeltepunkt	Ingen data	
Frysepunkt	Ingen data	
Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval	Ingen data	
Flammepunkt	Ingen data	
Fordampningshastighed	Ingen data	
Antændelighed (fast stof, luftart)	Ingen data	
Antændelsesgrænser	Ingen data	
Eksplisionsgrænser	Ingen data	
Damptryk	Ingen data	
Dampmassefylde	Ingen data	
Relativ massefylde	Ingen data	
Fordelingskoefficient n-oktanol/vand	Ingen data	
Selvantændelsestemperatur	Ingen data	
Dekomponeringstemperatur	Ingen data	
Viskositet	Ingen data	
Lugttærskel	Ingen data	

9.2 Andre oplysninger

Øvrig information: Ingen.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reagerer under varmeudvikling med følgende: Syrer. Reagerer med følgende: Syrer. Aluminium, alkali- og jordalkalimetaller.

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved anvendelse efter leverandørens anvisninger. Indeholder et reduktionsmiddel, som reducerer opløseligt chrom VI. Reduktionsmidlet er aktivt ved tør opbevaring i 12 mdr. efter angivet emballeringsdato.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Ingen kendte.

10.4. Forhold, der skal undgås

Undgå kontakt med fugt og vand.

10.5. Materialer, der skal undgås

Syrer/ Aluminium, alkali- og jordalkalimetaller.

Sikkerhedsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11-09-2018

 Revisionsdato: 18-10-2018
 Version: 2.3.0

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Ingen kendte.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toksicitet - indtagelse

Calciumhydroxid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Værdi	Konklusion	Testmetode	Kilde
Rotte	LD50		> 2000mg/kg		OECD 425	

Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Akut toksicitet - hud

Calciumhydroxid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Værdi	Konklusion	Testmetode	Kilde
Kanin	LD50		> 2500mg/kg		OECD 402	

Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Akut toksicitet - indånding: Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke.

Hudætsning/-irritation

Portland cement, cas-no 65997-15-1

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Værdi	Konklusion	Testmetode	Kilde
Kanin				Irriterende	OECD 404	IUCLID

Calciumhydroxid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Værdi	Konklusion	Testmetode	Kilde
Kanin				Irriterende	OECD 404	

Virker irriterende på huden - kan medføre rødme. Virker ætsende i opløst form.

Alvorlig øjenskade/-irritation

Calciumhydroxid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Værdi	Konklusion	Testmetode	Kilde
				Ætsende		

Irriterer øjnene kraftigt med rødme og forøget tåreproduktion. Kan give alvorlig øjenskade. Virker ætsende i opløst form.

Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering

Calciumhydroxid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Værdi	Konklusion	Testmetode	Kilde
				Ikke sensibiliserende		IUCLID

Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke på alle stoffer.

Kimcellemutagenicitet

Calciumhydroxid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksponeeringstid	Værdi	Konklusion	Testmetode	Kilde
Bakterie				Ingen mutagene effekter observeret.	OECD 471	

Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke på alle stoffer.

Sikkerhedsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11-09-2018

 Revisionsdato: 18-10-2018
 Version: 2.3.0

Kræfttrisiko

Calciumhydroxid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Testtype	Eksposeringstid	Værdi	Konklusion	Testmetode	Kilde
Menneske				Ingen carcinogene virkninger fundet.		

Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke på alle stoffer. Produktet indeholder stoffer, der mistænkes for at være kræftfremkaldende.

Reproduktionstoksicitet: Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke.

Enkel STOT-eksposering: Indånding af støv kan virke irriterende på de øvre luftveje. Kan ved indtagelse virke irriterende på slimhinderne i munden og mave/tarmkanal. Testdata foreligger ikke.

Gentagne STOT-eksposeringer: Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke.

Aspirationsfare: Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Testdata foreligger ikke.

Andre toksikologiske virkninger: Ingen kendte.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Calciumhydroxid, cas-no 1305-62-0

Organisme	Arter	Eksposeringstid	Testtype	Værdi	Konklusion	Testmetode	Kilde
Fisk			96hLC50	50,6 - 457mg/l			
Krebsdyr			48hEC50	49,1mg/l			
Alger			72hEC50	184,57mg/l			
Krebsdyr			14dNOEL	32mg/l			
Alger			72hNOEC	48mg/l			

Produktet er ikke klassificeringspligtigt. Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Portland cement, cas-no 65997-15-1

Organisme	Arter	Eksposeringstid	Testtype	Værdi	Konklusion	Testmetode	Kilde
					Ikke let bionedbrydelig.		

Ikke biologisk nedbrydeligt.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Bioakkumulering forventes ikke.

12.4. Mobilitet i jord

Udhærder til fast immobil masse.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Vurdering er ikke nødvendig, da produktet kun indeholder uorganisk stof.

12.6. Andre negative virkninger

Sikkerhedsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11-09-2018

Revisionsdato: 18-10-2018
Version: 2.3.0

Ingen kendte.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Affaldskategorier:

Undgå udslip til kloak eller overfladevand. Produktet er farligt affald i henhold til Affaldsbekendtgørelsen (BEK Nr 1309/2012). Spild og affald samles i lukkede og tætte beholdere, der bortskaffes via den lokale affaldsordning for farligt affald.

Affaldsgruppe: X.

EAK-kode: Afhængigt af branche og anvendelse f.eks. 17 01 06* Blandinger eller separerede fraktioner af beton, mursten, tegl og keramik indeholdende farlige stoffer

Udhærdet cement er ikke farligt affald. Kontakt kommunen for anvisning af håndtering. Brug nedenstående kode til affaldsregistrering.

EAK-kode: Afhængigt af branche og anvendelse f.eks. 17 01 07 Blandinger af beton, mursten, tegl og keramik, bortset fra affald henhørende under 17 01 06

Urenset emballage bortskaffes via den lokale affaldsordning. Affaldsbeholdere skal mærkes med særlig etiket, med følgende tekst: "Indeholder stoffer, der er omfattet af dansk arbejdsmiljøregulering med hensyn til kræftisiko". Bogstaverne skal være sort på gul bund. Størrelsen på etiketten skal være 2,5 cm (h) x 5 cm (b), og den skal anbringes synligt på hver affaldsbeholder.

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nummer: Ikke relevant.

14.4. Emballagegruppe: Ikke relevant.

14.2. UN- Ikke relevant.

14.5. Miljøfarer: Ikke relevant.

forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name):

14.3. Transportfareklasse(r): Ikke relevant.

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL og IBC-koden

Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

PR-nr.: 2250290

Kodenummer: 00-4 (1993) Brugsklar blanding 00-4 (1993)

Særlige bestemmelser:

Omfattet af:

Bekendtgørelse om arbejde med kodenummererede produkter nr. 302/1993.

Bekendtgørelse om unges arbejde nr. 239/2005, senest ændret ved nr. 1531/2017.

Bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræftisikoen ved arbejde med stoffer og materialer nr. 1795/2015.

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse.

Må kun bruges i den periode, hvor indholdet af vandopløseligt chromat er under 2 mg/kg

Sikkerhedsdatablad

LIP Vandskuringsmørtel (grå)

Erstatter dato: 11-09-2018

Revisionsdato: 18-10-2018
Version: 2.3.0

tør cement.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Øvrig information: Der er ikke udført kemikaliesikkerhedsvurdering.**PUNKT 16: Andre oplysninger**

Versionshistorik og ændringsangivelser

Version	Revisionsdato	Ansvarlig	Ændringer
1.0.0	01-06-2016	HSV, Bureau Veritas HSE	
1.1.0	14-06-2018	THS, Bureau Veritas HSE	1-16
2.1.0	11-07-2018	JRO, Bureau Veritas HSE	3, 10, 16.
2.2.0	11-09-2018	JRO, Bureau Veritas HSE	15, 16.
2.3.0	18-10-2018	JRO, Bureau Veritas HSE	8, 9, 16.

Forkortelser:

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic
vPvB: Very Persistent and Very Bioaccumulative
STOT: Specific Target Organ Toxicity
DNEL: Derived No Effect Level
PNEC: Predicted No Effect Concentration

Øvrig information:

Dette sikkerhedsdatablad er udarbejdet for og gælder udelukkende dette produkt. Det er baseret på vores nuværende viden samt de oplysninger, leverandøren har kunnet levere om produktet ved udarbejdelsen. Sikkerhedsdatabladet overholder gældende lovgivning for udarbejdelse af sikkerhedsdatablade i henhold til 1907/2006/EC (REACH) med senere ændringer.

Anbefalet uddannelse:

Et grundigt kendskab til dette sikkerhedsdatablad bør være en forudsætning. Arbejdstilsynets regler om arbejde med kodenummererede produkter skal kendes.

Klassificeringsmetode:

Beregning på baggrund af farerne for de kendte bestanddele.

Liste med relevante H-sætninger

H315 Forårsager hudirritation.
H318 Forårsager alvorlig øjenskade.
H335 Kan forårsage irritation af luftvejene.

SDS er udarbejdet af

Firma: Bureau Veritas HSE
Adresse: Oldenborggade 25-31
Post nr.: 7000
By: Fredericia
Land: DANMARK
E-mail: infohse@dk.bureauveritas.com
Telefon: +45 77 31 11 00
Dokumentprog: DK